

došlo dne: 23  
čj.: 29/74  
počet listů: dvoje 3x

Zpráva o pracovních výsledcích Psychologického ústavu ČSAV  
ve vědeckovýzkumné práci za rok 1973

---

- I. Opatření ke splnění závěrů XIV. ajezdu KSČ a dalších stranických a vládních dokumentů.
- II. Plnění plánu výzkumných prací a výsledky vědecko-organizační činnosti.
- III. Stručné zhodnocení mezinárodní spolupráce a její konkrétní výsledky.
- IV. Uplatnění výsledků vědecké práce.
- V. Výchova vědeckých pracovníků a spolupráce s vysokými školami.
- VI. Kulturněpolitická, ediční a vědeckopopularizační činnost.
- VII. Stručná perspektiva dalšího vývoje činnosti pracoviště.
- VIII. Návrhy na řešení obecných, závažných vědeckých problémů přesahujících současné možnosti pracoviště.

I. Opatření ke splnění závěrů XIV. sjezdu KSČ a dalších stranických a vládních dokumentů.

V rámci realizace závěrů XIV. sjezdu KSČ a usnesení XXIX., XXX. a XXXI. valného shromáždění členů ČSAV provedlo vedení Psychologického ústavu ČSAV řadu opatření ve vědecko-výzkumné práci, v její kontrole a hodnocení, což se projeвило v úspěšném plnění úkolů státního plánu VIII-4-2/1 "Biologické a psychologické podmínky utváření člověka v socialistické společnosti", VII-1-6/1a3 "Výzkum tvořivé činnosti a heuristických procesů v podmínkách socialistické společnosti" a VIII-1-10 "Psychologické problémy současné civilizace a motivace lidského chování".

Na ideologickém semináři ÚV KSČ v dubnu 1973 přednesl prof. J. Linhart referát o aktuálních ideologických problémech rozvoje marxistické psychologie v Československu, který se v badatelské práci ústavu stal hlavním filosoficko-metodologickým základem při plnění dílčích úkolů státního plánu.

Kromě uvedených úkolů státního plánu podílí se tým pracovníků ústavu pod vedením prof. Linharta na spolupráci a koordinaci úkolů v oblasti kritiky buržoazní psychologie v podmínkách kapitalistického systému (hl. úkol VIII-5-4/4).

Pracovníci týmu psychologie činnosti a učení se podíleli na vypracování zprávy pro vědecké kolegium o problematice výchovy mladé generace v souvislosti s usnesením červencového pléna ÚV KSČ. Ideově významným výzkumem, na kterém pracuje tým psychologie osobnosti, je výzkum morální výchovy dětí. Veškeré zaměření teoretické a výzkumné práce ústavu je orientováno k plnění úkolů, které pro psychology vplynuly ze XIV. sjezdu KSČ, zejména byla zkvalitněna a zintenzivněna ideová a odborná péče o mladé pracovníky, zvýšena společenská angažovanost jednotlivých pracovníků a dále rozšířena a prohloubena kooperace se sovětskými výzkumnými pracovišti.

## II. Plnění plánu výzkumných prací a výsledky vědeckoorganizační činnosti.

### A. Úkol státního plánu VIII-4-2 (hlavní řešitel člen korespondent Josef Linhart).

Skupina pracovníků vedená prof. Linhartem dokončila výzkum ZPI

1) znakově-pojmové identifikace, provedla analýzu získaných dat a pokročila v objasnění procesů tvoření významu a analýzy postupů řešení. Byl proveden srovnávací výzkum ZPI ve spolupráci s Ústavem obecné a pedagogické psychologie APN SSSR. Výsledky ZPI byly publikovány. K dokonalejší analýze sledovaných procesů bylo použito při vyhodnocování dat matematických modelů a strojněvýpočetní techniky (Rejthar, Frencl, Vohník, Kolářová, Lukavský).

2) Výzkum párově-asociačního učení přispěl k objasnění vlivu různých forem učení na rychlost, průběh osvojování vazeb mezi signálními podněty a reakcemi a na vytváření různých strategií zejména ve formě učení bez přímé korekce. Výsledky výzkumu byly zpracovány ve studii "Analýza obtížnosti párových položek u experimentálního panelu PAU" (Linhart, Jelínková, Kožený, Březinová).

3) V rámci výzkumu bludištního učení byla prováděna mikroanalýza procesu řešení úkolů poskytující charakteristiky užívaných strategií v bludištním učení a řešení problému a sledována jejich geneze a změny.

Byl upřesněn projekt experimentální vícedělové aparatury pro výzkum učení a řešení problému exploračního typu a proveden předvýzkum (Lukavský).

4) Při výzkumu řešení problému pomocí analýzy očních pohybů byla realizována série experimentů přispívajících k objasnění vztahů mezi řešením problému, volným kontinuálním asociováním, vnímáním a rekoznicí. Provedená analýza záznamu očních pohybů ukázala mimo jiné základní fáze řešení problému (Bohdanecký, Špaček).

5) Při výzkumu výkonové motivace byly sledovány otázky obecného motivu výkonu a speciální motivace a komparovány výsledky měření výkonové motivace pomocí dotazníkové a projekční metody. Byla dokončena aplikace projekční me-

11/11/77  
Linhart  
učení

tedy měření výkonové motivace v rámci ověřovacího výzkumu ZPI a vyhodnoceny protokoly o výsledcích. O výzkumu bylo referováno na konferenci v Tatr. Lomnici.

- 6) Ve výzkumu volných vlastností se pokračovalo ve zjišťování vlastností písma v přirozeném i umělém grafickém projevu u studentů gymnasia. Výsledky výzkumu jsou zpracovávány na počítači (Tardy).
- 7) V longitudinálním výzkumu socializačního procesu byly zpracovány údaje z loňského výzkumu na počítači a zjištěny korelace výsledků první a druhé fáze výzkumu a korelace mezi proměnnými druhé fáze. Byla připravena další fáze výzkumu a podklady pro nový způsob zpracování dat, který bude sloužit metodologické studii o metodách Cattellova 16 PF, Learyho ICL a metody PARI. Použité metody byly aplikovány na dětech z mateřských škol. Zpracování dat sloužilo ke srovnání a fyziologickými proměnnými a ke srovnání s dyadickými aktivitami v rámci longitudinálního výzkumu (Kotásková).
- 8) Podíl matematického a technického úseku:
  - a) Zpracování experimentálních dat (korelační analýza, analýza rozptylu, položková analýza, statistické zpracování očních pohybů, statistické zpracování ZPI) - Vohník, Richter, Horák, Křivka, Frencl, Laštovka.
  - b) Programy pro simulaci činnosti (simulace pokusné osoby v ZPI, vyhotovení blokového schématu a programu) - Vohník, Horák.
  - c) Příprava programu a zařízení pro realizaci pokusů a projekty (návrh výroby aparatur pro výzkum řešení problému bludištního typu a komunikační sítě) - Flechanov.  
Příprava projektu pro řízení projektu ZPI počítačem prostřednictvím systému CAMAC - Flechanov, Horák.

B. Úkol státního plánu VIII-1-6/1 (hlavní řešitel člen korespondent J. Linhart)

- 1) Dokončena práce prof. Linharta "Činnost a poznávání" a kladně hodnocena v oponentním řízení (6.12.1973).
- 2) Proveden rozsáhlý výzkum použitím kognitivní hry DT 1+3 (Kolařová, Březinová). Touž metodikou byl proveden podobný

výzkum v Institutu obecné a pedagogické psychologie APN v Moskvě. Na základě výsledků obou výzkumů bude vypracována porovnávací studie. Vypracován projekt experimentu DT 1+3 za modifikovaných podmínek a proveden předvýzkum (Šišová, Nykodým, Vohník, Horák). Proveden experiment s první variantou DT 1+3 (návrh prof. Linharta) - (Šišová, Nykodým, Kolářová, Horák).

Proveden ověřovací předvýzkum projektu k metodě DT 1+3 (sociální varianta). Předběžné výsledky byly referovány na II. pražské konferenci (Šťastná, Šebíková).

Provedení ověřovacího experimentu s DT 1+3 s použitím reografu a vypracování správy o výsledku (Pejša, Felák, Nykodým). Byl vypracován návrh předexperimentu s DT 1+3 a formulovány cíle předexperimentu. Bylo realizováno zajištění technické stránky předexperimentu. (Pejša, Flechanov, Včelák, Richter, Nykodým).

Vypracován návrh nových variant pro další výzkum projektu DG-2 (Křivka, Nykodým).

- 3) Pokračovala práce na řešení otázek formalizace matematických psychologicko-probabilických modelů a na problémech simulace heuristických a kognitivních procesů (Linhart, Vohník, Horák).
- 4) Spolupráce PsÚ ČSAV na programech RVHP s Institutem řízení (subakolu I-23-1-3-9 koordinovaného IŘ) - (Linhart, Šťastná).
- 5) Spolupráce s VÚSTE na řešení výzkumného úkolu st. plánu výzkumu "Podmínky zvyšování výkonnosti tvůrčích a vědeckých pracovníků" (koordinátor VÚSTE - Linhart, Šťastná.)
- 6) Vypracován plán rozvoje psychologické vědy v ČSSR na další pětiletku (Linhart, Šťastná, Kodým).
- 7) Podíl matematického a technického úseku:
  - a) Zpracování experimentálních dat (korelační analýza, analýza položková, zpracování DT 1+3) - Vohník, Horák, Křivka, Laštovka, Frencl).
  - b) Programy pro simulaci činnosti (simulace v DT 1+3, vyhotovené blokové schéma) - Vohník.
  - c) Příprava programu a zařízení pro realizaci pokusů a projekty (návrh projektu Hry 5, návrh projektu na řízení tohoto pokusu počítačem) - Vohník, Horák.

Vypracován projekt aparatury pro záznam neurofyziologických funkcí a oživení přístroje "reograf" (Polák).

Příprava projektu pro řízení pokusu BH 1+9 počítačem prostřednictvím systému CAMAC (Plechanov, Horák).

C. Úkol st. plánu VIII-1-10 (hl. řešitel dr. J. Janoušek, CSc)

- 1) Zpracování dat z experimentálního výzkumu dialogu při kooperaci ve dvojicích; provedení experimentálního výzkumu komunikace v trojicích; koordinace hl. úkolu VIII-1-10 jako celku; vypracování souhrnné zprávy o řešení tohoto úkolu (Janoušek).
- 2) Vypracování studie "Působení sociálních faktorů na motivaci lidského chování, zvláště na utváření a dynamiku potřeb", která byla oponována.  
Připravena verze tematických bodů a otázek pro rozhovor a dotazník pro zjišťování potřeb (Bokorová).
- 3) Provedení výzkumu v oblasti organizačního chování a vypracování zprávy, která byla oponována. Vypracování zprávy ve formě kandidátské disertace "Spontánní vývoj organizačního chování v závislosti na interpersonální orientaci". Shromáždění materiálu pro další výzkumnou činnost v oblasti skupinové dynamiky (Kožej).  
Připravena verze tematických bodů a otázek pro rozhovor a dotazník pro zjišťování potřeb (Bokorová).
- 4) Zajištění experimentálního výzkumu komunikace při kooperaci hlavního úkolu; připravení materiálu o činnosti skupiny a vztahu jedince v sovětských výzkumech (Šípek).

D. Dílčí úkol v hlavním úkolu st. plánu VIII-5-4/4 "Kritika buržoazní psychologie" (řešitelem dílčího úkolu č. 4 prof. Linnart. Koordinátor hl. úkolu - doc. Filipec.

V listopadu 1973 proběhla úspěšná průběžná oponentura tohoto dílčího úkolu. Předložené práce byly kladně posouzeny. Bylo doporučeno rozšířit počet pracovníků na řešení tohoto dílčího úkolu a navázat užší spolupráci s řešiteli jiných oborů, zejména filosofie.

E. Úkol st. plánu VII-3-8 (koordinátor prof. Janda).

Dokončena výzkumná práce "Výběr talentů ke sportovní činnosti a rozvoji jejich výkonnosti v procesu specializovaného učení na ZLS" (Kožej).

### III. Stručné zhodnocení mezinárodní spolupráce a její konkrétní výsledky.

Plán a realizace zahraničních styků v roce 1973 vycházela ze snahy zajišťovat informacemi, konzultacemi a spoluprací se zahraničními partnery co nejefektivněji plnění úkolů st. plánu výzkumu VIII-4-2, VIII-1-6 a VIII-1-10.

Realizováno bylo celkem 10 výjezdů s převážnou orientací na socialistické země, tj. 9 výjezdů a do kapitalistických l. Přijetí bylo 25, z toho ze socialistických zemí 17, z kapitalistických zemí 8. Pro konferenci a konzultativní schůzku bylo schváleno 15 přijetí.

Výjezdy pracovníků: do SSSR (prof. Linhart, Vohník, Rejthar), do Polska (Bokorová), do Bulharska (Bohdanecký).

Účast na IV. mezinárodním kongresu ve Verné (prof. Linhart, doc. Janoušek), účast na zasedání výkonného výboru E.A.S.P. ve Velké Británii (doc. Janoušek).

X V roce 1973 v rámci dohody s Ústavem obecné a pedagogické psychologie APN SSSR se pokračovalo na společných výzkumech pomocí metodik rozpracovaných PsÚ ČSAV. Pomocí metodik ZPI a DR 1+3 byl proveden výzkum celkem na 450 pražských a 474 moskevských dětech. Komparace experimentálních výsledků napomáhá poznání zákonitostí psychických procesů a tím podstatně i rozvoji psychologické vědy. V roce 1973 byl PsÚ ČSAV organizátorem a svolavatelem (spolu s Vědeckým kolegiem pedagogiky a psychologie) konzultační schůzky představitelů psychologických věd ze socialistických zemí. Na schůzce bylo jednáno o kooperaci a integraci psychologických výzkumů a praktického využití jejich výsledků v zemích RVHP.

Psychologický ústav ČSAV se napojil na program RVHP a v rámci hl. temata I.-23.1 řeší dílčí úkoly 1.-23.1.-3.9 a 1.-23.1.-6.5.

X Z mezinárodního hlediska byla významnou akcí 2. pražská konference "Psychologie lidského učení a řešení problému". Konference se zúčastnilo přes 200 delegátů, z toho 114 ze zahraničí. Zastoupeno bylo 21 zemí. Vzhledem ke společenské závažnosti problematiky, převzalo nad konferencí záštitu presidium ČSAV, MŠ ČSR; participovalo UNESCO a rektorát KU.

#### IV. Upjatnění výsledků vědecké práce

- 1) Metoda ZPI slouží ke stanovení vývojových charakteristik a činitelů podmiňujících vytváření pozná (komparace s výsledky získanými na populaci mešovských škol) - Linhart, Lukavský, Rejthar, Vohník, Frencl aj. Tyto práce se týkají modernizace školství.
- 2) Teoretické a praktické poznatky dosahované ve výzkumech Psychologického ústavu ČSAV jsou vyučivány ve vysokoškolských přednáškách (Linhart, Lukavský, Janoušek, Kotásková, Bekerevá a jiní).
- 3) Výsledky vědecké práce jednotlivých týmů PoÚ ČSAV nalézají uplatnění jako podklady práce seškolovného týmu, který řeší otázky stimulace tvůrčích pracovníků v otázkách diagnostiky výkonové motivace a řízení pracovních procesů (Linhart, Lukavský, Janoušek, Kotásková).
- 4) Dr. Kotásková, CSc. vypracovala koncepci výzkumu na školách v týmu s pedagogy, sociology, lékaři a učiteli, dále připravila výzkumný projekt o pohybové aktivitě a motivaci k výkonu u dětí předškolního věku a výzkumný sociologický projekt pro výrobní podnik Vední zdroje.

Veškerá základní vědecká práce Psychologického ústavu ČSAV směřuje k objasnění principů poznávacích procesů a struktury lidské činnosti a tím přispívá k zintenzivnění např. vyučování, efektivních forem tvůrčího myšlení a kvalitnější řídicích procesů apod. Za specifické využití poznatků lze považovat jejich syntetické zpracování v obsáhlém teoretickém díle prof. Linhart "Činnost a poznávání", které je ceněným příspěvkem spoluvytvářejícím filozofickometodologický základ marxisticko-leninské psychologie u nás.



V. Výchova vědeckých pracovníků a spolupráce s vysokými školami.

Prof. J. Linhart je vedoucím katedry psychologie FF UK, kde přednáší psychologii učení a usiluje o efektivní způsoby spolupráce na úseku experimentální psychologie mezi PaÚ ČSAV a katedrou psychologie. Odborná výchova pracovníků Psychologického ústavu ČSAV je zajišťována pomocí pravidelných ústavních seminářů, vedených prof. Linhartem. O jejich ideově politickou výchovu je ze strany vedení ústavu postaráno přednáškovými kursy marxisticko-leninské filosofie pro aspiranty, účastí v činnosti leninského kroužku při SSM ČSAV, politickým školením ROH a v seminářích marxisticko-leninské filosofie pořádaných Ústavem pro filosofii a sociologii ČSAV.

Z matematického a technického úseku byl navržen jeden pracovník za kandidáta KSC a jeden do vědecké výchovy. Dva pracovníci byli zařazeni do školení, pořádaného sektorovou komisí vědeckých ústavů OV KSC Praha 1. Většina pracovníků aktivně pracuje ve výboru ROH a SSM.

Tři pracovníci jsou ve vědecké přípravě (Lukavský, Bekerevá, Keženy). Dva pracovníci jsou ve studijním pobytu (Pejša, Nykodým) a dva v řádné aspiranturě (Rejthar, Slaměník). Dr. Jelínková učenčila vědeckou přípravu obhájením kandidátské disertační práce "Problematika učení za nízké aktivační úrovně".

Na FF UK přednášeli: prof. Linhart, doc. Janoušek. Dr. Ketásková vedla a opeňovala 1 diplomovou práci, dr. Špaček opeňoval dvě diplomové práce na FF UK. Doc. Janoušek přednášel sociální psychologii na katedře žurnalistiky a VŠP při ÚV KSC, dále přednášel psychologii v postgraduálním školení pro lékaře a farmaceuty. Opeňoval práce na psychiatrické klinice UK, Pedagogické fakultě UK, Ústavu marxismu-leninismu UK a dílčí úkoly SPV zařazené do hl. úkolu VIII-1-13. Dr. Bekerevá přednášela psychologii na Universitě 17. listopadu. Dr. Keženy přednášel na psychodiagnostickém kursu v Bratislavě. Dr. Lukavský přednášel psychologii na fakultě žurnalistiky, opeňoval diplomové práce posluchačů katedry psychologie FF UK. Dr. Šťastná prováděla zkušební posluchačů psychologie v rámci dílčích zkoušek. Dr. Behdanecký vedl dvě diplomové práce.

*Alison  
11/11/80*

## VI. Kulturněpolitická, ediční a vědeckopopularizační činnost.

Pracovníci PsÚ ČSAV splnili závazky vyhlášené k 25. výročí Únerevého vítězství. Pracovníci matematického a technického úseku v rámci tohoto závazku uvedli počítač ZPA-i/1001 do provozu. V rámci slav VŘSR a Měsíce československo-sovětského přátelství byla uspořádána kulturní akce SSM PsÚ a další akce ve spolupráci KSČ, SSM a ROH PsÚ ČSAV.

Na celostátním ideologickém semináři o problémech marxistické psychologie v ČSSR, který pořádal ÚV KSČ a ČSAV, přednesl hlavní referát J. Linhart, koreferát M. Kedým a J. Janoušek připravil příspěvek. Pro nakladatelství Socialistické akademie Horizont je připravován sborník "Psychologie učení", který vyjde v edici MME v r. 1974 (Linhart, Lukavský, Špaček, Plechanov, Petříková). Do tisku byl dále připraven sborník VÚT "Akcelerace vývoje psychického a sociálního" a provedeny pod vedením doc. J. Janouška přípravné práce ke sborníku "Dynamika lidské motivace" a sborníku "Kooperace a komunikace v mezilidských vztazích". K publikaci v Bulletinu PsÚ ČSAV jsou připraveny souhrnné zprávy k průběžným openaturám všech tří hlavních úkolů st. plánu, koordinovaných PsÚ ČSAV (Linhart, Janoušek, Burgetová, Špaček).

Psychologický ústav ČSAV byl organizátorem II. pražské konference Psychologie lidského učení a řešení problému, která se uskutečnila v létě 1973. PsÚ ČSAV byl iniciativním svolavatelem I. schůzky představitelů psychologických věd ze socialistických zemí (organizátoři Linhart, Jelínková, Bohdanecký, Špaček, Štastná, Tublová atd.).

Zprávy o II. pražské konferenci byly zveřejněny téměř ve všech sdělovacích prostředcích a ve všech hlavních odborných časopisech v sberu i příbuzných oborech u nás i v zahraničí. Do tisku se připravuje sborník referátů z II. pražské konference, jehož editorem je člen korespondent J. Linhart. O konferenci byla veřejnost informována v Čs. rozhlasu a v televizi (Linhart, Jelínková).

Většina pracovníků PsÚ ČSAV pracuje v některých vědeckých společnostech (Psychologická společnost, kybernetická společnost, Lékařská společnost, Čs. vědecko-technická společnost a Socialistická akademie). Dr. Lukavský vedl pracovní skupinu mezioborového týmu pro romskou problematiku při ÚPS ČSAV.

Prof. Linhart je předsedou sekce psychologie-pedagogika Socialistické akademie, kde přednáší. Psů ČSAV je editorem časopisu Čs. psychologie (J. Linhart - hlavní redaktor, J. Janoušek - člen redakční rady) a Bulletinu Psů ČSAV (Linhart, Burgetová, Janoušek, Lukavský, Špaček).

Prof. Linhart dále zastává řadu významných odborných a společenských funkcí, je např. předsedou vědeckého kolegia pro pedagogiku a psychologii ČSAV, vedoucím katedry psychologie na FF UK, kde koordinuje dva hlavní úkoly státního plánu aj.

Prof. Linhart a doc. Janoušek jsou členy rady státních úkolů státního plánu, doc. Janoušek je členem hl. výboru ČSPS, vědeckým tajemníkem ČSPS a členem výboru sekce sociální psychologie, vedoucím oddělení obecné a sociální psychologie na FF UK, členem komise pro psychologii při vědeckém kolegiu pedagogiky a psychologie, koordinuje jeden hlavní úkol státního plánu aj.

Pracovníci Psů ČSAV se aktivně účastnili řady domácích i zahraničních odborných i mezioborových setkání. Kromě již zmíněné II. pražské konference o psychologii lidského učení, porady představitelů psychologických věd ze socialistických zemí a sdělení na seminářích o státním plánu byla aktivní účast na fyziologických dnech v Praze (Behdanecký, Špaček), účast na IV. psychologických dnech v Brně (Bokorová, Behdanecký, Janoušek, Jelínková, Špaček), účast na XI. mezioborové konferenci o VNČ v Piešťanech (Behdanecký, Špaček), na konferenci v Tatranské Lomnici (Lukavský), na XV. mezinárodním filozofickém kongresu ve Varně (Janoušek, Linhart) aj.

### VII. Stručná perspektiva dalšího vývoje činnosti pracoviště.

Pracovníci Psychologického ústavu ČSAV a jeho výzkumné týmy budou pokračovat ve výzkumech státního plánu VIII-1-6, VIII-1-10, VIII-4-2 a VIII-5-3/4. Bude pokračovat rozvíjení prací základního výzkumu v oblasti psychologie činnosti, učení, řešení problémů se zřetelům k vývoji osobnosti, dále bude rozvíjen sociálně psychologický výzkum, zejména v oblasti komunikace a sociální motivace.

Rozhodující pro další zaměřování výzkumu a specifikaci konkrétních výzkumných otázek bude hledisko vlivu zkoumaného problému na úspěšnost realizace závěrů ideologické komise ÚV KSČ k rozvoji společenských věd.

V r. 1974 bude ústav usilovat o co nejefektivnější integraci badatelského výzkumu a maximální racionalizaci práce; z tohoto hlediska je koncipována dobudování psychologické laboratoře a systematicko-technického střediska (včetně technické dílny). Ústav se soustředí na prepracování systému nových progresivních výzkumných metod v psychologii se pomocí počítače TPA-1 a CAMAC i s jejich aplikací v terénní praxi (řízení výzkumů s lidmi pomocí programů, konstrukce heuristických programů aj.). Základní teoretické i aplikační otázky řeší ústav v rámci uzavřených dohod s psychologickými pracovišti socialistických zemí (zejména se SSSR).

V r. 1974 budou aplikovány v minulém období dosažené výsledky do praxe a předány veřejnosti: a) v podobě dvou větších publikací (monografie a sborník pracovníků státního úkolu VIII-4-2), b) v podobě diagnostické zkoušky znakově pojmového učení pro účely školství.

Z pověření komise psychologů socialistických zemí připraví r. 1974 pořadu této komise v Praze; cílem je vypracování společného výzkumného programu v oblasti psychologie v rámci zemí RVHP.

VIII. Návrhy na řešení obecných, závažných vědeckých problémů  
přesahujících současnou kapacitu pracoviště.

Zpracování experimentálních dat dosáhlo značných zpoždění, neboť počítač TPA-1/1001, na kterém se vyhodnocování výsledků málo provádět, byl po většinu času mimo provoz pro poruchu a reklamní řízení s výrobcem bylo ukončeno až v polovině prosince tohoto roku.

Dále nebylo možné přistoupit k uvedení některých aparatur pro řízení experimentů počítačem do provozu, protože maďarský výrobce (K.F.K.I.) nedodal do dnešního dne objednaný systém CAMAC.

Pro zajištění úkolů řízení experimentů je nutné získat nové prostory nebo provést alespoň prozatímní reorganizaci současného rozmištění pracovníků a aparatur na pracovištích Psychologického ústavu ČSAV.

Soupis publikační činnosti  
pracovníků Psychologického ústavu ČSAV za rok 1973

ODEBORNĚ TEORETICKÉ PRÁCE

1. a) Knižní monografie

Linhart, J.: Činnost a poznávání. Monograf.práce (v tisku),  
nakl.ČSAV.

1. b) Kandidátské a disertační práce

Jelínková, Z.: Problematika učení za nízké aktivační  
úrovně. Kand.disert.práce, PsÚ ČSAV 1973.

Kožený, J.: Vývoj organizační struktury v závislosti na  
interpersonální orientaci. Kand.disert.práce,  
PsÚ ČSAV, 1973.

2. STATĚ

Bohdanecký, Z., Jiříková, M., Klíma, I., Božkov, V.,

Radil-Weiss, T.: The correctness of recognition of  
two-dimensional probabilistic images with the same  
entropy. *Activ.nerv.super.* 15:45-47, 1973.

Bohdanecký, Z., Božkov, V., Radil-Weiss, T.: To the  
perception of two-dimensional probabilistic images.  
Sborník abstrakt z 2.konference "Psychology of  
human learning and problem solving", Praha, 1973.

Bohdanecký, Z., Špaček, M., Radil-Weiss, T., Linhart, J.:  
Eye movements during visual problem solving. Sborník  
abstrakt z IV.konference o biokybernetice, Lipsko,  
1973.

Bokorová, V.: Dynamika lidských potřeb ve vztahuk utváření  
socialistického životního způsobu (Rukopis pro  
sborník Výzk, ústavu životní úrovně v Bratislavě.)

Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T.: Eye movements during  
recognition of nonsense shapes. Sborník z V.vše-  
svaz.konf.o neurokybernetice, Rostiv 1973.

Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T.: Discrimination of  
probabilistic images and eye movements in human.  
In "The Oculomotor System and Brain Functions", ed.  
V.Zikmung, Butterworths London & Publishing House  
of Slovak Acad.Sci., Bratislava, 1973, pp.267-276.

- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, Z.: To the perception of nonsense shapes. Sborník z 2.konf. "Psychology of human learning and problem solving", Praha, 1973, str.13
- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Klíma, I., Radil-Weiss, T.: Discrimination of nonsense shapes dependant from their angular orientation. Sborník abstrakt z IV.konf. o biokybernetice, Lipsko, 1973.
- Frencl, M., Linhart, J.: Identifikační úlohy s dvojitým řešením. Čs.psychologie XVII, 1973, 5, s.414-424
- Janoušek, J.: Socialno-psychologické problémy dialoga v procese spolupráce mezi lidmi, in: Psycholinguvistika za rubžom, Izdatelstvo Nauka, Moskva, 1972, str.88-102.
- Janoušek, J.: IV.všesvazové symposium o psycholinguistice a teorii komunikace v Moskvě, in: Čs.psychologie, I, 1973, str.89-91.
- Janoušek, J.: Úkolově orientovaný dialog spolupracujících osob v podmínkách různé výchozí informovanosti, in: Čs.psychologie XVII, 1973, 2, s.107-124.
- Janoušek, J.: Sociální komunikace a kooperace jako předmět sociálně psychologického výzkumu. V tisku ve sborníku Vědecká konference společenských fakult UK.
- Jelínková, Z.: Experimentální výzkum učení ve spánku (v tisku pro časopis Čs.psychologie)
- Kotásková, J.: Modely interakcí matky s dítětem získané pomocí faktorové analýzy. Čs.psychologie XVII, 1973, 4, s.293-305
- Kotásková, J.: Výzkum procesu interiorizace morálních standardů v dětství. Čs.psychologie, XVII, 1973, 5, s.439-445.
- Kotásková, J.: Skripta o sociální psychologii pro vedoucí pracovníky. Vodní zdroje, ministerstvo lesního a vodního hospodářství.
- Kotásková, J.: Vývojové fáze a učení. MME (v tisku)
- Kotásková, J.: Reinforcement value in the learning of young children. Sborník 2.pražské konference o psychologii lidského učení. 1973.
- Kožený, J., Linhart, J.: Analýza obtížnosti párových položek u experimentálního panelu PAU. Čs.psychologie XVII, 1973, 5, str.425-428.

- Koženy, J.: Standardizační studie FIRO-B dotazníku. Čs. psychologie XVII, 1973, 1, str. 36-53
- Linhart, J.: Vědomá činnost a procesy samoorganizace. Vopr. filosof., SSSR, Moskva (v tisku)
- Linhart, J.: K jednotě ideologické a odborné práce. Čs. psychologie SVII, 1973, 4, s. 105-106
- Linhart, J., Vohník, S., Horák, P.: Příspěvek k informační analýze identifikačních procesů - pro Sborník Entropy and Information (ed. J. Kožešník)
- Linhart, J., Pejša, V.: Dialektika poznání a řízení praktické činnosti lidí a podniků. Hospodářské noviny - v tisku.
- Linhart, J., Rejthar, S.: Experimentální metoda ZPI. Čs. psychologie, XVII, 1973, 4, 340-346.
- Linhart, J.: K voprosu determinacii i napravlenosti v modeljach myslitelnoj dejatelnosti, Tbilisi, 1973
- Linhart, J.: Aktuální ideolog. problémy rozvoje marx. psychologie v ČSSR. In: Ideologické problémy marx. psychologie v ČSSR, Brno, 1973, s. 5-38
- Linhart, J.: Aktuální ideolog. problémy rozvoje marxistické psychologie v Československu. Psychologie v ekonomické praxi, 8, 1973, č. 2, s. 53-59
- Linhart, J.: Percepční a strategické složky v řešení problému. Čs. psychologie, SVII, 1973, 3, s. 193-202
- Linhart, J.: K strukturální analýze heuristických postupů. Čs. psychologie SVII, 4, s. 321-334
- Linhart, J., Včelák, P.: K otázce sekvenčních struktur v kognitivních hrách. In: Kybernetické aspekty živých systémů. Bratislava, 1973, s. 67-73
- Linhart, J.: Činnost, psychický odraz a procesy samoorganizace. Vopr. filosofii.
- Linhart, J.: K jednotě ideologické a odborné práce v psychologii. Čs. psychologie, XVII, 1973, 2, s. 105-106.
- Linhart, J.: Psihologičeskije issledovanija v Čechoslovakii. Vopr. psihologii 1973/1, s. 157-165.



- Lukavský, C., Plechanov, A.: Experimentální aparatura pro výzkum učení a řešení bludištního typu. Čs. psychologie, SVII, 1973, 5, s. 446-447
- Lukavský, C.: Problematika měření výkonové motivace. Sborník Pracovní motivace v podmínkách socialistické společnosti (v tisku)
- Lukavský, C.: Psychologie schopností a Motivace a výkonové složky v lidském učení. (oboje pro sborník Psychologie lidského učení a řešení problému)
- Radil-Weiss, T., Bohdanecký, Z., Božkov, V., Radilová, J., Špunda, J.: K psychofyziologickým mechanismům zritělnoj percepce. II. simp. po fyziologii monzornych systém "Fyziologija zrenija" sborník abstrakt, str. 92, Leningrad, 1973.
- Radil-Weiss, T., Škvařil, J., Bohdanecký, Z., Syka, J.: Spontannaja aktivnošť mezencefaličeskich nejronov: vzaimootnošenijsa meždu častotoj i intěrnalnymi histogramami. Sborník z IV. všesvaz. konf. o neurokybernetice 1970, Izd. Rostovskogo universitěta, Roston na Donu, str. 206-210, 1972.
- Špaček, M., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T., Linhart, J.: Psychophysiological correlates of solving a simple visual problem. Sborník abstrakt z 2. konf. "Psychology of human learning and problem solving", str. 129, Praha 1973.
- Špunda, J., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T., Radilová, J.: Stimulus control and evoked response classification in psychophysiological experiments on perception. Sborník abstrakt z 2. konf. "Psychology of human learning and problem solving" str. 130, 1973
- Špaček, M., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T., Linhart, J.: Analysis of continuons free associations in relation to problem solving, *Activitas nervosa superior*, 15, č. 1/1973.
- Špaček, M., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T., Linhart, J.: Eye movements in solving simple verbal tasks. *Activ. nerv. superior* (v tisku)

- Špaček, M.: Současné směry výzkumu osvojování jazyka dítětem.  
Čs. psychologie (v tisku)
- Špaček, M.: Řeč, myšlení a učení. Ve sborníku MME (v tisku)
- Šťastná, Z.: Towards a solving of the problem in the social variants of the experimental game Domino. Abstrakta referátu 2. pražské konference Psychologie lidského učení a řešení problému, Praha, 1983.

Překlady:

- Křivka, P.; Šťastná, Z.: Překlad A.A. Leonťjeva Činnost a vědomí pro připravovaný univ. sborník.
- Pejša, V.: Překlad I. a II. kapitoly knihy "Human problem solving" autorů Newella a Simona (pro vnitřní potřebu PsÚ)
- Špaček, M.: Překlad Abulchanova-Slavskaja, K.A.: Srovnání kognitivních a komunikativních problémových situací.  
Čs. psychologie, XVII, 1973, 4, s. 335-339
- Špaček, M.: Překlad Zinčenko, V.P., Vergiles, N. Ju: Utváření vizuálního obrazu. Academia, Praha (v tisku)

Práce pro interní potřebu:

- Kožený, J.: psychometrické ověření FIRO-B škál na české populaci. Ne publ. man., knihovna PsÚ ČSAV, s. 78
- Kožený, J.: Analýza trendů v experimentech N=1, ne publ. man., Čs. ústav práce, 1973.
- Kožený, J.: Morfogenetický přístup k analýze pracovní skupiny, ne publ. man., Čs. ústav práce, 1973.
- Lukavský, C.: Metody zjišťování osobnostních rysů a motivačních faktorů u vrcholných sportovců. In: Psychologické testování vrcholových sportovců v pojízdné laboratoři. (Souborná studie k projektu pro potřeby Čs. armády).

Zprávy a recenze:

Opublikováno celkem 26 zpráv a recenzí.

Referáty a vystoupení:

- Bohdanecký, Z., Jiříková, M., Klíma, I., Božkov, V., Radil-Weiss, T.:  
Reakční doby při rekognici dvourozměrných pravděpodobnostních obrazců o stejné entropii.  
31. fyziologické dny, leden 1973.
- Bohdanecký, Z., Božkov, V., Radil-Weiss, T.: To the perception of two-dimensional probabilistic images. 2. konf. "Psychology of human learning and problem solving", Praha 1973
- Bohdanecký, Z., Klíma, I., Božkov, V., Radil-Weiss, T.:  
Analýza asociací při krátkodobé prezentaci mnohoúhelníkových tvarů ve vztahu k jejich rotaci. 4. psychol. dny, Brno, 1973.
- Bohdanecký, Z., Špaček, M., Radil-Weiss, T., Linhart, J.:  
Eye movements during visual problem solving. IV. konf. o biokybernetice, září 1973, Lipsko
- Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T., Radilová, J., Špunda, J.; Božkov, V.:  
Možnosti použití vyvolaných odpovědí při výzkumu vyšší nervové činnosti lidí. XI. meziobor. konf. o exp. a klin. studiu vyšších nervových funkcí, Piešťany 1973.
- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T.: Eye movements during recognition of nonsense shapes. IV. všesvaz. konf. o neurokybernetice, Rostov, 1973.
- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Klíma, I., Radil-Weiss, T.:  
Discrimination of nonsense shape dependent from their angular orientation. IV. konf. o biokybernetice, září, 1973, Lipsko.
- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T.: Metodika výzkumu očních pohybů a počítačového zpracování výsledků. XI. meziobor. konf. o exp. a klin. studiu vyšších nervových funkcí, Piešťany, 1973.
- Božkov, V., Bohdanecký, Z., Radil-Weiss, T.: To the perception of nonsense shapes. 2. konf. "Psychology of human learning and problem solving", Praha, 1973.
- Jelínková, Z.: Specific features of Conditions Responses in Sleep., 2. konf. "Psychology of human learning and problem solving", Praha 1973.

1. *Illegible title* - *Illegible text*

2. *Illegible title* - *Illegible text*

3. *Illegible title* - *Illegible text*

4. *Illegible title* - *Illegible text*

5. *Illegible title* - *Illegible text*

6. *Illegible title* - *Illegible text*

7. *Illegible title* - *Illegible text*

8. *Illegible title* - *Illegible text*

9. *Illegible title* - *Illegible text*

10. *Illegible title* - *Illegible text*

11. *Illegible title* - *Illegible text*

12. *Illegible title* - *Illegible text*

13. *Illegible title* - *Illegible text*

Exercice 1 : Déterminer la dérivée des fonctions suivantes :

$f(x) = x^3 + 2x^2 - 5x + 7$  ;  $g(x) = \frac{1}{x} + \sqrt{x}$  ;  $h(x) = \ln(x) - e^x$

$k(x) = \sin(x) + \cos(x)$  ;  $l(x) = \exp(x)$  ;  $m(x) = \ln(x)$

Exercice 2 : Soit la fonction  $f$  définie sur  $\mathbb{R}$  par :

$f(x) = x^2 + 3x - 4$ . Déterminer les racines de  $f$  et le signe de  $f$ .